

ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบกรณีศึกษาต่อความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

จินตนา สอนธิวงษ์เวช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

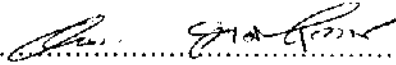
มิถุนายน 2547

ISBN 974-383-817-1

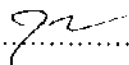
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ จินตนา สนธิวงศ์เวช ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

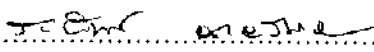
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ)

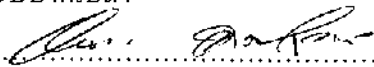
.... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิย์)

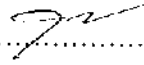
.... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล)

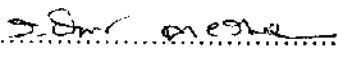
คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.... ประธาน

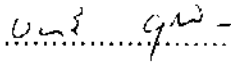
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ)

.... กรรมการ

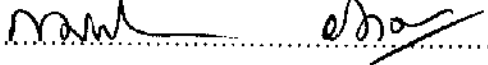
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิย์)

.... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล)

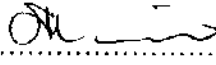
.... กรรมการ

(นายแพทย์ ทรงสิทธิ์ อุดมสิน)

.... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมถวิล จริตควร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ ..๕๑.. เดือน ..มิถุนายน.. พ.ศ. 2547

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2545

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิทย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนได้ให้กำลังใจผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์อภิชัย มงคล รองอธิบดีกรม สุขภาพจิต ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นอย่างสูง อนุญาตให้ใช้แบบวัดความสุข (ดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย ฉบับ 66 ข้อ) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริบุรณ สาสโกสม ที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของ โปรแกรม รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่านที่ได้กรุณาชี้แนะ ปรับแก้ให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียน และอาจารย์งานแนะแนว โรงเรียนชลบุรี "สุขบท" โรงเรียนชนกันยานุกูล โรงเรียนพนัสพิทยาคาร ที่ได้เอื้อเพื่อความสะดวกและคำแนะนำในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตลอด ขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2545 ทั้ง 3 โรงเรียน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยทุกขั้นตอนเป็นอย่างดี และขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพาที่กรุณาให้ทุนสนับสนุนการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จไม่ได้ ถ้าขาดกำลังใจและความช่วยเหลือจากครอบครัวสนธิวงศ์เวช เพื่อนนิสิตบัณฑิตศึกษา คุณแพรวพรรณ พิเศษ เพื่อนที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจด้วยดีเสมอมาและขอขอบพระคุณบุคคลอื่น ๆ ที่มีได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้สนับสนุนช่วยเหลือและเอื้อให้ผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จ

คุณประโยชน์ อันพึงจะเกิดจากการศึกษาครั้งนี้ ขอถวายเป็นพุทธบูชา และบูชาผู้มีพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คุณปู่ คุณย่า คุณตา คุณยาย ญาติพี่น้อง คุณครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

จินตนา สนธิวงศ์เวช

43910656: สาขาวิชา: จิตวิทยาการให้คำปรึกษา; วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)

คำสำคัญ: ความสุข / การให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์

จินตนา สนธิวงศ์เวช: ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ต่อความสุขของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา (THE EFFECTS OF GESTALT GROUP COUNSELING ON HAPPINESS OF
MATTHAYOM SUKSA STUDENTS.) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ผศ.ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ,
Ed.D., ผศ.ดร.สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์, Ed.D., ผ.ศ.ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล ค.ศ. 150 หน้า. ปี พ.ศ. 2547.
ISBN 974-383-817-1

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ต่อความสุข
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชลบุรี
“สุขบท” ปีการศึกษา 2545 ที่มีคะแนนความสุขในระดับตั้งแต่ 25 เปอร์เซนต์ไทล์ลงมา และ
สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยจำนวน 14 คน ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบง่ายอีกครั้งแบ่งเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 7 คน
คือ กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ และกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย คือ แบบวัดความสุข (ดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย 66 ข้อ) ของนายแพทย์อภิชัย มงคล และ
โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ต่อความสุขที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยทำการทดลองเป็น
รายกลุ่มตามโปรแกรมจำนวน 12 ครั้งๆ ละ 1 ชั่วโมง 30 นาที ในวันศุกร์-อาทิตย์ ติดต่อกัน 3 วัน
แบบแผนที่ใช้ในการวิจัย คือการวิจัยเชิงทดลองสองตัวประกอบแบบวัดซ้ำหนึ่งตัวประกอบ โดย
แบ่งการทดลองเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ประเภทหนึ่งตัวแปร
ระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม และการทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบนิวแมน-คูลส์

ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์มี
ความสุขในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่ม
ควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสุขในระยะหลังการทดลองและระยะ
ติดตามผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

43910656: MAJOR: COUNSELING PSYCHOLOGY ; M.S. (COUNSELING PSYCHOLOGY)

KEYWORD: HAPPINESS / GESTALT GROUP COUNSELING

JINTANA SOWNTHIWONGWACH : THE EFFECTS OF GESTALT GROUP COUNSELING ON THE HAPPINESS OF MATTHAYOM SUKSA STUDENTS.

THESIS ADVISORS : ANONG WISESSUWAN, Ed.D., SURIN SUTTITHATIP, Ed.D., AND RAPIN CHAYVIMOL, Ph.D., 150 P. 2004. ISBN 974-383-817-1

The purpose of this research was to study the effects of Gestalt Group Counseling on the happiness of Matthayom suksa students. The sample consisted of fourteen students who had 25 percentile and lower on Thai Happiness Indicators. These students volunteered to join the programs. The sample were randomly assigned into two groups : the Gestalt Group Counseling and the control group, with 7 individuals in each. The instruments used in this research were the Thai Happiness Indicators and the Gestalt Group Counseling Program. The interventions were administered to the experimental group for twelve sessions, Each session lasted an hour and a half on Friday to Sunday continuous for three days. The research design was Two-Factor Experimental with Repeated Measure on One Factor. The study was divided into three phases : the pretest phase, the posttest phase and the follow-up phase. The data were then analyzed by repeated measure analysis of variance : one between-subjects variable and one within-subjects variable and testing difference among mean by Newman-Keul's test procedures.

The results revealed that the interaction between the method and the duration of experiment was found of being statistically significant at .05 level. Students' happiness in the experimental group in the posttest phase and the follow-up phase increased more than in the pretest phase. When comparing to the control group : the experiment group's happiness was found higher at a statistical significance at .05 level, and the experimental group's happiness in the posttest phase and the follow-up phase was found of being nonsignificantly different.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฏ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความสุข.....	7
ความหมายของความสุข.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับความสุข.....	9
องค์ประกอบของสุขภาพจิต.....	15
ดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย.....	22
ความหมาย.....	22
การพัฒนาเครื่องมือ.....	23
ผลการศึกษา.....	24
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย.....	25
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสุข.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การให้คำปรึกษากลุ่ม (Group Counseling) และทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบ เกสตัลท์ (Gestalt Counseling).....	30
การให้คำปรึกษากลุ่ม (Group Counseling).....	30
* จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	31
ประโยชน์ของการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	32
หลักการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	32
บรรยากาศภายในกลุ่มการให้คำปรึกษา.....	34
บทบาทของผู้นำในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม.....	38
บทบาทของสมาชิก.....	38
ขั้นตอนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม.....	39
การประเมินผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม.....	41
การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับวัยรุ่น.....	41
กลุ่มมาราธอน (Marathon Group).....	42
ความหมายของกลุ่มมาราธอน.....	42
จุดมุ่งหมายและเทคนิคของกลุ่มมาราธอน.....	44
รูปแบบและเทคนิคของกลุ่มมาราธอน.....	44
ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ (Gestalt Group).....	45
ความเป็นมาของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์.....	45
หลักการเบื้องต้นของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์.....	50
ภาวะปัจจุบัน.....	51
ธุรกิจที่คั่งค้าง.....	52
โครงสร้างบุคคลิกภาพ.....	53
สัมพันธภาพและการต่อต้านสัมพันธภาพ.....	54
พลังงานและการหยุดพลัง.....	56
กระบวนการให้คำปรึกษา.....	57
เทคนิคของการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์.....	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบ เกสคัลท์.....	64
วัยรุ่น.....	67
* ความหมายของวัยรุ่น.....	67
ประโยชน์ของการศึกษาเรื่องวัยรุ่น.....	68
ลักษณะของวัยรุ่น.....	69
การแบ่งช่วงอายุของวัยรุ่น.....	69
พัฒนาการวัยรุ่นตอนกลาง.....	70
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	72
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	72
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	72
แบบแผนการวิจัย.....	75
วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
4 ผลการวิจัย.....	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	91
สมมติฐานของการวิจัย.....	91
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
อภิปรายผล.....	93
ข้อเสนอแนะ.....	101

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	102
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ต่อความสุข.....	115
ภาคผนวก ข แบบวัดความสุข.....	127
ภาคผนวก ค สูตรการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ.....	135
ภาคผนวก ง รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	148
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	150

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง.....	76
2 คะแนนเฉลี่ยความสุขในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษา กลุ่มแบบเกสตัลท์และกลุ่มควบคุม.....	81
3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความสุข ระหว่างวิธีการทดลองกับ ระยะเวลาของการทดลอง.....	84
4 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง.....	86
5 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง.....	86
6 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผล.....	87
7 ผลการทดสอบผลย่อยของระยะเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกลุ่มทดลองที่ เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์.....	88
8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสุขเป็นรายคู่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน กลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลัง การทดลองและระยะติดตามผล ด้วยวิธีทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์(Newan-Kculs method).....	89
9 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในกลุ่มควบคุม ที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์.....	90

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิด.....	6
2 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ และกลุ่มทดลองในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง.....	82
3 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสุขในระยะต่าง ๆ ของการทดลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์และกลุ่มควบคุม.....	83
4 การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยความสุขของนักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์และกลุ่มควบคุมกับระยะเวลาการทดลอง.....	85